

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny Arkusz pokazowy
<i>Przedmiot:</i>	Język polski Arkusz 1. Test <i>Język polski w użyciu</i> Test historycznoliteracki
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy
<i>Formy arkusza:</i>	MPOP-P1-100, MPOP-P1-300, MPOP-P1-400, MPOP-P1-660, MPOP-P1-Q00
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	18 marca 2022 r.

Ogólne zasady oceniania zadań w części testowej

Ten dokument zawiera zasady oceniania oraz przykłady poprawnych rozwiązań zadań otwartych.

W zasadach oceniania określono zakres wymaganej odpowiedzi: niezbędne elementy odpowiedzi i związki między nimi.

Przykładowe rozwiązania zadań otwartych nie są wzorcem oczekiwanych sformułowań. Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania – również te nieprzewidziane jako przykładowe odpowiedzi w zasadach oceniania.

- Odpowiedzi nieprecyzyjne, niejednoznaczne, niejasno sformułowane uznaje się za błędne.
- Jeżeli informacje zamieszczone w odpowiedzi (również te dodatkowe, a więc takie, które nie wynikają z treści polecenia) świadczą o nierozumieniu omawianego zagadnienia i zaprzeczają pozostałej części odpowiedzi stanowiącej prawidłowe rozwiązanie zadania, to za odpowiedź jako całość zdający otrzymuje zero punktów.
- Jeżeli rozwiązanie zadania sprawdzającego znajomość problematyki i treści lektur obowiązkowych zawiera kardynalny błąd rzeczowy, to ocenia się je na zero punktów.
- Każdy sposób oznaczenia odpowiedzi (podkreślenie, przekreślenie, zakreślenie, obwiedzenie itd.) jest uznawany za wybór tej odpowiedzi.

Zadanie 1. (0–1)

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
1. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 2. (0–1)

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
1. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych; 2) analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 1 pkt

- Leonardo da Vinci swoje rozumienie istoty nauki kształtował przez wiele lat. Zmiana podejścia do wiedzy teoretycznej była ewolucją w jego myśleniu. Najpierw planował eksperymenty, prowadził obserwacje i na tej podstawie formułował wnioski. Nie widział potrzeby uwzględniania teorii. Jednak późniejsze studiowanie ksiąg oraz poznawanie zasad geometrii stopniowo zmieniało podejście Leonarda do nauki. Uznał on, że wiedza teoretyczna jest potrzebna.
- Zmiana podejścia Leonarda da Vinci do wiedzy teoretycznej była ewolucją w jego myśleniu, ponieważ bardzo powoli – studiując różne księgi – dochodził do wniosku, że wiedza teoretyczna jest potrzebna w doświadczeniach.

Zadanie 3. (0–1)

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych. 2) analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 pkt

Studia nad perspektywą, w świetle tekstu Waltera Isaacsona, nauczyły Leonarda łączyć praktykę z teorią. Żeby zrozumieć zależność między wielkością przedmiotu a odległością od niego, prowadził systematyczne obserwacje, ale też czytał książki na temat geometrii. Te działania spowodowały, że Leonardo docenił rolę wiedzy teoretycznej w nauce.

Uwaga. Nie uznaje się odpowiedzi, w których nie ma szczegółowego odniesienia do studiów nad perspektywą.

Zadanie 4. (0–2)

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.	2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych. 3) [...] odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte [...].

Zasady oceniania

- 2 pkt – odpowiedź poprawna odnosząca się do obu tekstów.
 1 pkt – odpowiedź poprawna odnosząca się do jednego tekstu.
 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Uwaga.

- 1) Nie wymaga się używania słownictwa wartościującego przy określaniu stosunku Leonarda i matematyków do wiedzy wynikającej z indukcji.
- 2) Nie wystarczy określenie stosunku, wymagane jest uzasadnienie.
- 3) Nie uznaje się odpowiedzi ograniczonej do opisu związku teorii z empirią, gdyż taka odpowiedź jest niezgodna z poleceniem.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 pkt

Leonardo da Vinci w pierwszym okresie swoich badań doceniał wyłącznie rozumowanie indukcyjne, później zrozumiał, że rozumowanie indukcyjne nie wystarczy i warto w prowadzeniu badań uwzględnić również teorię. Z kolei matematycy, o których wspomina w 2. akapicie Hugo Steinhaus, nie doceniali wiedzy pochodzącej z rozumowania indukcyjnego. Hugo Steinhaus pisze, że współpraca między matematykami i przyrodnikami była bardzo trudna, a nawet niemożliwa, ze względu na lekceważący stosunek matematyków do problemów, jakimi zajmują się nauki przyrodnicze. Matematycy kwestionowali naukowy charakter badań przyrodniczych, w tym metodę indukcji. Steinhaus, jako matematyk, postuluje łączenie rozumowania dedukcyjnego z indukcyjnym.

Zadanie 5. (0–1)

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023 i 2024	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.	1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 6) rozpoznaje w tekstach literackich: ironię [...]; rozumie [jej] wartościujący charakter. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych.

Zasady oceniania

- 1 pkt – odpowiedź poprawna.
 0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 pkt

W ostatnim zdaniu akapitu Hugo Steinhaus stwierdza, że matematyk nie przyjmuje do wiadomości możliwości swojej pomyłki. Ironiczne stwierdzenie: „my [matematycy] nie możemy się mylić”, przedstawia wyolbrzymione poczucie wielkości matematyków i sugestywnie ukazuje trudne do pogodzenia różnice między naukowcami z różnych dyscyplin.

Zadanie 6. (0–4)

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...] tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach [...].	2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych.
II. Kształcenie językowe. 1. Pogłębianie funkcjonalnej wiedzy z zakresu nauki o języku.	4. Ortografia i interpunkcja. Zdający: 1) stosuje zasady ortografii i interpunkcji [...].
III. Tworzenie wypowiedzi. 2. Wykorzystanie kompetencji językowych [...] w wypowiedziach [...] pisemnych.	2. Mówienie i pisanie. Zdający: 2) buduje wypowiedź w sposób świadomy, za znajomością jej funkcji językowej [...]; 6) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] notatka syntetyzująca.

Zasady oceniania notatki syntetyzującej

Za notatkę syntetyzującą można uzyskać 4 punkty, w tym 3 punkty za treść i 1 punkt za poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna

1 pkt – poprawny zapis, dopuszczalne dwa błędy (językowe, ortograficzne lub interpunkcyjne).

0 pkt – trzy i więcej błędów (językowych, ortograficznych lub interpunkcyjnych).

Uwaga: jeżeli w kryterium *Treść* przyznano 0 pkt, wówczas nie przyznaje się punktów w kryterium *Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna*.

Treść

	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
		notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 3 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów	notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 2 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów	notatka spełnia kryteria A i C określone dla 1 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów
		ALBO	ALBO	ALBO
A. przedstawienie stanowiska każdego autora	notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, <u>na odpowiednim poziomie uogólnienia</u>	notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, <u>ale poziom uogólnienia jest zaburzony</u>	notatka przedstawia stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście	notatka nie spełnia żadnego z kryteriów określonego dla 1 pkt
B. zestawienie stanowisk obu autorów	w notatce <u>zestawiono stanowiska obu autorów</u> ; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	w notatce <u>zestawiono stanowiska obu autorów</u> ; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	stanowisk obu autorów <u>nie zestawiono albo zestawiono je niepoprawnie</u> ; nie wskazano np. punktów wspólnych/rozbieżnych albo różnych aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	
C. spójność	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość ALBO w notatce występują usterki w spójności	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość ALBO w notatce występują usterki w spójności	
D. długość notatki	60–90 wyrazów	60–90 wyrazów	60–90 wyrazów	

INFORMACJA O ZASADACH OCENIANIA NA EGZAMINIE MATURALNYM Z JĘZYKA POLSKIEGO NOTATEK SYNTETYZUJĄCYCH ZDAJĄCYCH ZE STWIERDZONYMI DYSFUNKCJAMI

Oceniając notatkę syntetyzującą zdającego, u którego stwierdzono dysleksję i dysortografię, egzaminator nie będzie oceniał poprawności ortograficznej ani interpunkcyjnej. Poza treścią oceni poprawność językową według następujących zasad:

1 pkt – zapis poprawny językowo, dopuszczalne trzy błędy językowe.

0 pkt – cztery i więcej błędów językowych.

Wskazówki dotyczące realizacji tematu notatki

1. Stanowiska autorów tekstów

a) Stanowisko autora 1. tekstu, np.

- Rozwojowi nauki sprzyja stosowanie różnych metod i podejść badawczych, np. obserwacja, dostrzeganie prawidłowości, eksperymenty, wykorzystywanie wiedzy teoretycznej.
- Rozwojowi nauki sprzyja przyjęcie otwartej postawy, która umożliwi zmianę stanowiska oraz metod badawczych i twórczych.
- Rozwojowi nauki sprzyja ciekawość świata, gotowość do eksperymentowania, weryfikowania twierdzeń przyjmowanych za pewne.
- Leonardo da Vinci jako przykład naukowca łączącego teorię z doświadczeniem – taka postawa badawcza sprzyja rozwojowi nauki.

b) Stanowisko autora 2. tekstu, np.

- Rozwojowi nauki sprzyja weryfikowanie istniejących metod pracy naukowej (zmiana relacji między dziedzinami nauki).
- Rozwojowi nauki sprzyja współpraca naukowców z różnych dziedzin.
- Rozwojowi nauki sprzyja wykorzystywanie unikalnych cech danych dziedzin wiedzy, dzięki czemu współpraca między przedstawicielami różnych dyscyplin naukowych przyczynia się do rozwiązywania problemów badawczych.

2. Zestawienie stanowisk, np.

- Obaj autorzy postulują łączenie empirii i teorii, które się uzupełniają, co stanowi warunek postępu w nauce.
- Obaj autorzy wskazują na potrzebę łączenia dyscyplin wiedzy, metod i podejść badawczych sprzyjających rozwojowi nauki. Jednak w pierwszym tekście takie podejście naukowe cechuje postawę Leonarda da Vinci, a w drugim – przedstawicieli różnych dziedzin.

Uwaga. Nie jest wymagane zachowanie w notatce kolejności przedstawionej wyżej.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 3 pkt za treść

Isaacson w swoim tekście przedstawił Leonarda da Vinci jako naukowca, który zapoczątkował konieczność dialogu doświadczenia i teorii w badaniach naukowych. Autor tekstu uznał ten związek za niezbędny warunek rozwoju nauki. Steinhaus pisze natomiast o konieczności współpracy przyrodników z matematykami, gdyż to ona jest warunkiem postępu w nauce służącej opisowi rzeczywistości. W ten sposób w obu tekstach udokumentowano postulat dialogu empirii i teorii, który przekłada się na podstawy współczesnej rewolucji naukowej.

[70 wyrazów]

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 pkt za treść

Autorzy obu tekstów są przekonani, że łączenie teorii z empirią ma kluczowe znaczenie dla odkryć naukowych. Żeby to uzasadnić, Walter Isaacson przywołuje postać Leonarda da Vinci, który na podstawie obserwacji próbował dowieść prawideł nauki. Geniusz renesansowy, prowadząc badania nad perspektywą, stwierdził, że teoria może być przydatna. Hugo Steinhaus pokazuje, że współpraca matematyków z przyrodnikami nad jakimś zagadnieniem daje lepsze efekty.

[60 wyrazów]

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 pkt za treść

Temat związku teorii i empirii pozostaje aktualny od dawna. Isaacson, autor tekstu pt. *Leonardo da Vinci* pokazuje nam, że Leonardo da Vinci prowadził różne eksperymenty, zanim połączył teorię z praktyką. Przykład potwierdza słuszność tych założeń. Drugi autor artykułu pt. *Drogi matematyki stosowanej* pokazuje, że porozumienie matematyka i przyrodnika potwierdza, że taka współpraca przyniesie większe sukcesy, jakie wynikają z połączenie obu dyscyplin naukowych, matematyki i nauk przyrodniczych.

[66 wyrazów]

Zadanie 7. (0–2)

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne [...]; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].

7.1.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 pkt

- Mędrcy smucą się tym, że taki sam los czeka ludzi mądrych i głupców.
- Mędrcy zauważają, że mądrość nie zapobiega przemijaniu i śmierci.
- Smutek mędrców wynika z faktu, że mądrość nie zapobiega śmierci, nie eliminuje cierpienia w ludzkim życiu.

Uwaga. Wskazanie w odpowiedzi ludzkiej głupoty jako przyczyny smutku mędrców skutkuje przyznaniem 0 punktów.

7.2.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie i uzasadnienie.

0 pkt – odpowiedź niepełna, niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 pkt

- Kohelet przyjmuje postawę realistyczną. Zdaje sobie sprawę z tego, jaki los czeka człowieka i przyjmuje to z pokorą.
- Kohelet przyjmuje postawę pesymistyczną. Ze smutkiem zauważa, że człowieka czeka ten sam los, ten sam koniec – bez względu na to, kim jest, jaką wiedzę posiadał, jakie stanowisko pełnił (Kohelet był królem).
- Kohelet przyjmuje postawę pesymistyczną. Zauważa, że człowiek nie ma wpływu na nieuchronne przemijanie i śmierć.

Zadanie 8. (0–1)

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.</p> <p>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...].</p> <p>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym [...].</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>1. Czytanie utworów literackich. Zdający:</p> <p>5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne [...];</p> <p>9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...];</p> <p>15) wykorzystuje w interpretacji utworów [...] potrzebne konteksty [...].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie dramatu światopoglądowego w trenie X.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 pkt

- Poeta w trenie zwraca się do swojej nieżyjącej córki. Kochanowski przed śmiercią dziecka był wierzącym człowiekiem. Dramat polega na zachwianiu wiary poety w Boga i życie po śmierci w niebie. Świadczy o tym wymienianie różnych wizji życia pozagrobowego, w celu znalezienia duszy córki i dalszych losów zmarłej Urszuli Kochanowskiej.

Zadanie 9. (0–2)

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.</p> <p>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...].</p> <p>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym [...].</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>1. Czytanie utworów literackich. Zdający:</p> <p>5) interpretuje treści alegoryczne;</p> <p>9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...];</p> <p>15) wykorzystuje w interpretacji utworów [...] potrzebne konteksty [...].</p>

Zasady oceniania

2 pkt – rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem odwołującym się do opinii Piszczkowskiego oraz satyry.

1 pkt – rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem odwołującym się do opinii Piszczkowskiego ALBO satyry.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 pkt

- Opinia Piszczkowskiego jest słuszna. W podanym fragmencie satyry *Wziętość* Krasicki krytykuje ludzkie wady: przebiegłość i obejmowanie ważnych stanowisk w wyniku oszustwa. Poeta jakby przemyca krytykę, opowiadając dowcipną historyjkę o Łukaszu. Język utworu też jest zabawny, m.in. dzięki zastosowaniu pytań.
- Uważam, że zdanie Mieczysława Piszczkowskiego jest słuszne. Krasicki czyni dogłębne obserwacje postaci, co widać we fragmencie satyry „Wziętość”. Poeta zauważa w otaczającym go społeczeństwie wady, takie jak w tym przypadku: chciwość, oszustwo i fałszywość, i wyśmiewa je, nie obrażając przy tym nikogo.

Zadanie 10. (0–2)

10.1.

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne [...]; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...]; 11) rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu [...]; 15) wykorzystuje w interpretacji utworów [...] potrzebne konteksty [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie i uzasadnienie, odnoszące się do obu utworów.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 pkt

- Przyczyny gniewu są różne. Kochanowski jest zrozpaczony i rozgniewany z powodu spustoszenia ziemi podolskiej przez Tatarów, a także zniewolenia i pohańbienia kobiet. Poeta nawołuje swoich rodaków do odwetowej walki i złości się na ich opieszałość. Z kolei Słowacki jest oburzony wadami szlachty, które – jego zdaniem – przyczyniły się do utraty przez Polskę niepodległości. Wytyka też polskiej szlachcie skłonność do wystawnego, pełnego przepychu życia i do naśladowania obcych wzorców.
- Obaj poeci są oburzeni zachowaniem swoich rodaków. Jan Kochanowski złości się, że Polacy nie podejmują walki z Tatarami w odwecie za zniszczenie Podola i uprowadzenie

polskich kobiet. Z kolei Juliusz Słowacki wytyka polskiej szlachcie skłonność do wystawnego, pełnego przepychu życia oraz do naśladowania obcych wzorców, w czym upatruje przyczyny utraty przez Polskę niepodległości.

10.2.

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 4) rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej [...].
II. Kształcenie językowe. 3. Funkcjonalne wykorzystanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów literackich [...].	II. Kształcenie językowe. 2. Zróżnicowanie języka. Zdający: 1) rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzupełnienie tabeli: wypisanie z każdego utworu po jednym przykładzie właściwego środka językowego i podanie nazwy tego środka.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Uwaga. Nie uwzględnia się odpowiedzi zawierających nazwy części mowy i części zdania.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 1 pkt

	Przykład z tekstu	Nazwa środka językowego
Tekst 1.	„pohaniec sprosny”	epitet
Tekst 2.	„Przeklnij – lecz ciebie przepędzi ma dusza / Jak eumenida – przez wężowe różgi”	porównanie

	Przykład z tekstu	Nazwa środka językowego
Tekst 1.	„pohaniec sprosny” / „psom bisurmańskim”	słownictwo wartościujące
Tekst 2.	„Przeklnij” / „Szczęknij z boleści i przeklinaj syna”	zдания rozkazujące

Zadanie 11. (0–2)

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne [...]; 8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...]; 15) wykorzystuje w interpretacji utworów [...] potrzebne konteksty [...].

Zasady oceniania

2 pkt – rozstrzygnięcie wraz z przytoczeniem dwóch przykładów z dramatu.

1 pkt – rozstrzygnięcie wraz z przytoczeniem jednego przykładu z dramatu.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 pkt

- Rozstrzygnięcie – III część *Dziadów* nie potwierdza raportu Nowosilcowa.
Uzasadnienie: W opowiadaniu Sobolewskiego możemy odnaleźć sytuacje świadczące o protestach skazanych, np. postawa Janczewskiego, który krzyknął „Jeszcze Polska nie zginęła”. Spokój przygotowania więźniów do wywiezienia na Syberię zakłócił także lud zebrany w kościele, który wyszedł na ulicę, by towarzyszyć zesłańcom.
- Rozstrzygnięcie – III część *Dziadów* potwierdza raport Nowosilcowa.
Uzasadnienie: Z opowiadania Sobolewskiego wynika, że wywózka skazanych odbyła się bez większych protestów. Ludzie wyszli z kościoła, ale jedynie biernie przyglądali się temu procesowi.

Zadanie 12. (0–1)

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne [...]; 8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 pkt

Konflikt wewnętrzny Stanisława Wokulskiego polegał na rozminięciu się jego duszy idealisty i uczonego z koniecznością zarobienia pieniędzy, by móc zrealizować marzenia o Izabeli Łęckiej.

Zadanie 13. (0–1)

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne [...]; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie w dwóch zdaniach.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PRAWDA

PRAWDA

Zadanie 14. (0–1)

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne [...]; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...].
II. Kształcenie językowe. 3. Funkcjonalne wykorzystanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów literackich [...].	II. Kształcenie językowe. 1. Gramatyka języka polskiego. Zdający: 1) wykorzystuje wiedzę z dziedziny [...] słowotwórstwa [...] w analizie i interpretacji tekstów [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wypisanie dwóch zdrobnień z tekstu oraz określenie kontrastu jako ich funkcji.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 pkt

Zdrobnienia, np.: *kwiatki, szlaczki, lasek, trawniczki, domek*.

Funkcja, np.:

- Podkreślają kontrast między pozorami normalnego życia a okrucieństwem życia w obozie koncentracyjnym.
- Ukazanie kontrastu pomiędzy słodkim i niewinnym otoczeniem a tragedią śmierci kobiet w obozie.

Zadanie 15. (0–1)

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne [...]; 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...]; 11) rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu [...]; 15) wykorzystuje w interpretacji utworów [...] potrzebne konteksty [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne przyporządkowanie.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A.	3
B.	2
C.	1

Zadanie 16. (0–2)

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023 i 2024	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].</p> <p>7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.</p> <p>8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym, aksjologicznym.</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p> <p>1. Czytanie utworów literackich. Zdający:</p> <p>5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne [...];</p> <p>8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe;</p> <p>9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...];</p> <p>15) wykorzystuje w interpretacji utworów [...] potrzebne konteksty [...].</p> <p>2. Odbiór tekstów kultury. Zdający:</p> <p>6) odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki.</p>

Zasady oceniania

2 pkt – poprawna interpretacja plakatu z uwzględnieniem dwóch elementów graficznych wyrażających przesłanie *Tanga*.

1 pkt – poprawna interpretacja plakatu z uwzględnieniem jednego elementu graficznego wyrażającego przesłanie *Tanga*.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 pkt

Andrzej Pągowski przedstawił na plakacie dwie tańczące ze sobą postacie balansujące na linie. Lina oznacza niebezpieczeństwo, więc obie postacie są zagrożone. To poczucie zagrożenia zostało podkreślone barwami tła: kolor czerwony przechodzący w żółty można odczytać jako pożar. Obie postacie to manekiny, które zamiast głów mają główki zapalek. Ale jedna z tych postaci porusza się pewnie – to Edek, drugiej głowa płonie i ruchy są niezborne – to może być Artur. Plakat pokazuje nam ludzi na krawędzi życia, ale na tej krawędzi dobrze radzą sobie jednostki takie jak Edek, brutalne, znające życie od najgorszej strony. To one przejmują kontrolę nad słabszymi, bardziej wrażliwymi jednostkami.